Dosarul nr.2a-179/24 judecătoria Drochia, sediul central, judecător V.Craveț

Decizie

06 iunie 2024 mun. Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

în componenţa:

Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu şi Andrian Ciobanu

Grefierul Roxana Iacubovscaia

examinând în şedinţă publică apelul declarat de avocatul Postovanu Grigore în interesele Dianei Eșanu împotriva hotărîrii judecătoriei Drochia, sediul central din 20 octombrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eșanu Elena către Eșanu Diana, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia privind stabilirea graficului de întrevederi cu copilul minor,-

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

La data de 23.12.2022 reclamanta Eșanu Elena s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Eșanu Diana, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia privind stabilirea graficului de întrevederi cu copilul minor.

În motivarea cererii a indicat că, reclamanta este bunica (de pe linia tatălui Eșanu Eugen) pentru copilul minor *****, născută la data de**********

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul central din data de 04.12.2019 căsătoria dintre Eșanu Eugeniu și Eșanu Diana a fost desfăcută, iar domiciliul copilului minor a fost stabilit cu tata Eșanu Eugeniu, totodată s-a încasat pensie pentru întreținerea copilului minor *****, născută la data de***** din contul lui Eșanu Diana în beneficiul lui Eșanu Eugeniu, în sumă bănească fisă în cuantum de 1000 lei lunar, pînă la atingerea majoratului sau modificării stării materiale a părților.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10.12.2020 a fost casată hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul central din 04.12.2019, fiind emisă o nouă hotărîre prin care s-a stabilit domiciliul copilului minor *****, născută la data de*****, cu mama acesteia Eșanu Diana.

Respectiv, a fost dispusă încasarea de la Eșanu Eugeniu în folosul lui Eșanu Diana a pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 1000 lei lunar începînd cu 03.04.2020 și pînă la majorat.

Avînd în vedere faptul că reclamant este interesată să participe la creșterea și educarea nepoatei sale, s-a adresat către DASPF Drochia, pentru a-i fi stabilit un program de întrevederi cu copilul minor.

Potrivit avizului – concluzie nr.886 din 31.05.2021, eliberat de DASPF Drochia, a fost stabilit următorul grafic de întrevederi:

1. Eșanu Diana trebuie să asigure comunicarea copilului minor *****, cu bunica Eșanu Elena prin intermediilor tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile, precum și

posibilitatea vizitării nepoatei în zilele de odihnă, în ziua de duminică orele 10.00 pînă la orele 19.00 la domiciliul copilului.

2. Posibilitatea luării copilului la domiciliul bunicii să fie cu acordul ambilor părți.

Pîrîta împiedică relațiile personale dintre nepoată și bunică prin refuzul nejustificat de a comunica cu copilul, de a primi diverse lucruri de la bunica copilului, fie prin condiționarea întrevederii prin prezența personală.

Eșanu Elena este în imposibilitate de a-și valorifica dreptul să-și vadă nepoata, pîrîta invocînd diverse motive în acest sens și o împiedică să comunice cu copilul Evelina. Nici chiar potrivit graficului stabilit de autoritatea tutelară reclamanta nu poate să aibă întrevederi cu nepoata sa.

Reclamanta dorește să se implice în viața copilului, mereu manifestă intenția să se întîlnească, să comunice cu nepoata ei, să mențină acea legătură bunică-nepoată, să participe la educația și dezvoltarea acesteia, însă pîrîta intervine de fiecare dată și o limitează în a avea întrevederi cu copilul Evelina.

Reclamanta Eșanu Elena s-a adresat cu o cerere la administrația publică locală privind obligarea respectării de către Eșanu Diana a obligației prevăzute de art.65 alin. (1) Codul Familiei.

Potrivit Notei informative eliberată la data de 28.11.2022 de Primăria s. Nicoreni r-l Drochia din luna iunie anul 2022, Eșanu Diana este plecată peste hotarele țării împreună cu fiica acesteia *****. În perioada vizată, bunica copilului s-a adresat mamei acestuia, cu rugămintea de a comunica cu copilul, însă, administrația publică locală comunică faptul că Eșanu Diana acest lucru este imposibil, pentru că copilul nu se află în țară.

Decizia autorității tutelare nu a fost contestată, însă pîrîta din diferite motive se eschivează de la executarea acesteia, la caz, bunica este în drept să solicite instanței de judecată obligarea părintelui să respecte decizia autorității tutelare.

Solicită respectarea graficului de vizită/întrevederi a bunicii Eșanu Elea cu nepoata sa – copil minor *****, născută la data de*****, care locuiește cu mama sa Eșanu Diana, prin care să-i fie permis reclamantei Eșanu Elena:

1. Să comunice cu copilul prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile;

2. Să viziteze copilul în fiecare dominică, începînd cu ora 10.00 și pînă la 19.00, la domicilul pîrîtei și/sau oriunde nu s-ar schimba domiciliul ultima cu posibilitatea de a lua copilul la domiciliul său personal în perioada respectivă.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărîrea judecătoriei Drochia, sediul central din 20 octombrie 2023 s-a admis parțial acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eșanu Elena către Eșanu Diana, intervenient accesoriu Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia privind stabilirea graficului de întrevederi cu copilul minor. S-a obligat pîrîta Eșanu Diana să respecte avizul concluzie cu privire la stabilirea programului de întrevederi a bunicii cu nepoata nr. 886 aprobat de către autoritatea tutelară Drochia (DASPF) la data de 31.05.2021 prin care s-a stabilit următorul grafic:

”Eșanu Diana să-i asigure comunicarea copilului minor *****, cu bunica Eșanu Elena prin intermediilor tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile, precum și posibilitatea vizitării nepoatei în zilele de odihnă, în ziua de duminică orele 10.00 pînă la orele 19.00 la domiciliul copilului, cu posibilitatea luării copilului la domiciliul bunicii să fie cu acordul ambilor părți. Prezentul aviz se aduce la cunoștință mamei copilului Eșanu Diana domiciliată r-l

Drochia s. Nicoreni pentru a lua cunoștință și pentru executare. Prezentul aviz cu drept de atac în instanța de judecată. Am luat cunoștință cu prezentul grafic pentru ce și semnez: Eșanu Elena".

Solicitarea apelantului:

Împotriva hotărîrii instanței de fond, la data de 10 noiembrie 2023, avocatul Postovanu Grigore în interesele Dianei Eșanu a depus apel nemotivat, iar la data de 07 martie 2024 a depus apel motivat. Solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

Argumentele părţilor:

În motivarea cererii, apelanta Eșanu Diana prin intermediul avocatului Postovanu Grigore a invocat faptul că, nu este de acord cu hotărîrea nominalizată din următoarele considerente:

Astfel, din motivarea hotărîrii instanței de fond reiese probat argumentul reclamantului precum că pîrîta ar fi creat impedimente la întrevederile ei cu copilul nepoata Evelina și respectiv executarea graficului stabilit prin aviz DASPF Drochia.

Mai mult, la materialele cauzei nu se atestă nici un înscris sau altă probă pertinentă care ar dovedi impedimentele invocate în acțiune.

Totodată nu se atestă la cauză nici un temei în genere de acceptare pe rol a acestei acțiuni prin care să fie obligată Eșanu Diana de a-i pune la dispoziția bunicii nepoata pentru participare la educare și creștere, niște alegații absolut penibile care nu putea face obiectul acțiunii.

Prin urmare instanța de fond nu a admis demersul de acordare a termenului pentru prezentarea probelor pîrîților prin ce a încălcat dreptul părții și nemijlocit principiul contradictorialității și egalității armelor în proces.

În motivarea hotărîrii lipsesc declarații reprezentantului DASPF Drochia care în cadrul a relatat că din discuțiile cu pîrîta și cu copilul se atestă că copilul fiind plecat peste hotarele țării în Republica Italia de mult timp nu cunoaște limba română, fiind vorbitor de limba italiană și engleză ceea face practic imposibilă comunicarea cu bunica, mai mult anterior când copilul s-a aflat la bunica iar Eșanu Eugen și Eșanu Diana se aflau în litigiu de divorț, Eșanu Diana fiind plecată în Italia pentru întreținerea copilului minor, îi insufla copilului ***** că mama a plecat și este decedată iar ulterior întoarcerii acesteia din Italia pentru copil a fost un șoc, iar acest moment neplăcut îi creează și acum stare neplăcută, și copilul nu dorește să comunice cu bunica Eșanu Elena.

Cu referire la fondul cauzei, acțiunea o consideră absolut neîntemeiată, or nu se atestă careva prevederi legale care ar arăta dreptul și oportunitatea că asupra unui grafic de vizită deja stabilit prin act adminitrativ necontestat și/sau anulat de nimeni să fie necesar adresare în judecată prin care să fie mod repetat stabilirea unui grafic de vizită a copilului.

Astfel, în atare circumstanţe, se constată că, în urma plecării apelantei peste hotarele ţării împreună cu copilul minor, la un alt loc de trai în Republica Italia, decizia Direcţiei Asistenţă Socială, Tineret şi Protecţie a Familiei din r-nul Drochia privind stabilirea graficului de întrevederi şi participare la educaţia copilului minor ***** a bunicii Eșanu Elena, au devenit caduce şi nu pot fi îndeplinite fără încălcarea drepturilor apelantei şi copilului minor, inclusiv dreptul la libera circulaţie.

La caz, se atestă cert că partea interesată cunoștea despre necesitatea apelantei de a pleca peste hotarele ţării, astfel, nu poate fi constatat încălcarea dreptului reclamantului /intimat la întrevederea copilului său minor, fiind aplicabile prevederile art. 64 alin. (2^3) Codul familiei, apelanta fiind obligată să asigure comunicarea copilului minor cu tata prin intermediul

tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului minor de către Eșanu Elena, la locul de trai al copilului.

Subsecvent, este de reiterat că reclamantul/intimat nu a prezentat careva probe în vederea susţinerii poziţiei sale în instanţa de fond şi anume faptul că apelanta o împiedică la întrevederea cu copilul său minor, iar adresările acestuia la organele competente din Republica Moldova pentru a soluţiona problema dată nu permite de a concluziona efortul acestuia nemijlocit la acţiunile de întrevedere a copilului.

În concluzie, instanţa de fond a considerat că o dată cu schimbarea circumstanţelor pe parcursul a mai multor ani, după emiterea graficului de întrevederi şi anume din anul 2021, reclamantul/intimat nu a prezentat nici un înscris sau cerere, prin care să se adreseze Direcţiei Asistenţă Socială, Tineret şi Protecţie a Familiei din r-nul Drochia în vederea solicitărilor de a fi schimbat graficul de întrevederi cu copilul minor, ori în acest sens cunoştea cu certitudine că copilul minor se află cu mama peste hotarele ţării.

Prin referința depusă la data de 09 aprilie 2024 de către avocatul Lilia Ababei în interesele Elenei Eșanu a solicitat să fie respins apelul înaintat ca neîntemeiat și nefondat.

Suplimentar indică că în speță nu poate fi incident nici unul din temeiurile de casare a hotărîrii prevăzute de art. 386-388 CPC, fapt ce denotă netemeinicia și formalitatea exercitării căii de atac. Argumentele apelantului sînt lipsite de suport juridic, nu poate fi invocat nici un temei de casare, iar simpla manifestare a dezacordului cu soluția instanței de fond nu este suficientă pentru casarea actului judecătoresc contestat.

În şedinţa judiciară în instanţa de apel, avocatul Postovanu Grigore în interesele Elenei Eșanu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

La fel cu o cerere de examinare în lipsă s-a adresat avocatul Lilia Ababei care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și a intimatei Eșanu Elena.

Reprezentantul Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord Est, Structura Teritorială de Asistență Socială Drochia, Lilia Tarpan a solicitat prin cerere examinarea cauzei în lipsa reprezentantului, Colegiul în conformitate cu prevederile art.379 alin.(1) CPC a considerat posibil de examinat cauza în lipsa părților.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind părţile prezente, verificând argumentele invocate, analizând materialele cauzei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră apelul fondat şi pasibil de a fi admis cu casarea integrală a hotărîrii primei instanţe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată se va admite parțial, reieşind din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre;

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 239 Cod de procedura civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu prevederilor art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Totodată, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru ași apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Actele cauzei atestă, că Eșanu Eugeniu s-a aflat în căsătorie cu Eșanu Diana. Din căsătorie părțile au un copil minor fiica *****, născută la data de**********

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul central din data de 04.12.2019 căsătoria dintre Eșanu Eugeniu și Eșanu Diana a fost desfăcută, iar domiciliul copilului minor a fost stabilit cu tata Eșanu Eugeniu, totodată s-a încasat pensie pentru întreținerea copilului minor *****, născută la data de***** din contul lui Eșanu Diana în beneficiul lui Eșanu Eugeniu, în sumă bănească fisă în cuantum de 1000 lei lunar, pînă la atingerea majoratului sau modificării stării materiale a părților.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10.12.2020 a fost casată hotărîrea Judecătoriei Drochia sediul central din 04.12.2019, fiind emisă o nouă hotărîre prin care s-a stabilit domiciliul copilului minor *****, născută la data de*****, cu mama acesteia Eșanu Diana.

Respectiv, a fost dispusă încasarea de la Eșanu Eugeniu în folosul lui Eșanu Diana a pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 1000 lei lunar începînd cu 03.04.2020 și pînă la majorat.

După separarea părinților, au apărut divergențe în ce privește comunicarea bunicii de pe linia paternă cu nepoata sa *****.

La data de 31.05.2021 sub nr. 886 de către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia a fost emis avizul – concluzie cu privire la stabilirea graficului de vizită și comunicare a bunicii Eșanu Elena cu copilul, conform căreia s-a stabilit următoarele: Eșanu Diana să-i asigure comunicarea copilului minor *****, cu bunica Eșanu Elena prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile, precum și posibilitatea vizitării nepoatei în zilele de odihnă, în ziua de duminică orele 10.00 pînă la orele 19.00 la domiciliul copilului, cu posibilitatea luării copilului la domiciliul bunicii să fie cu acordul ambilor părți.

Ulterior, Eșanu Elena s-a adresat cu o cerere administrației publice locale privind nerespectarea de către mama copilului a avizului-concluzie și obligarea respectării de către Eșanu Diana a obligației prevăzute la art.65 alin.(1) Codul Familiei.

Prin nota informativă, eliberată la data de 28.11.2022 de Primăria s. Nicoreni r-nul Drochia se atestă, că din luna iunie a anului 2022, Eșanu Diana este plecată peste hotarele țării împreună cu fiica sa, *****. În perioada dată s-a adresat Eșanu Elena, bunica Evelinei Eșanu către fosta noră Eșanu Diana care a solicitat să-i dea acordul și să-i permită să-și vadă nepoata.

La data de 23 decembrie 2022 Eșanu Elena a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat stabilirea graficului de vizită/întrevederi a bunicii Eșanu Elena cu nepoata sa, copil minor ***** născută la data de***** care locuiește cu mama sa Eșanu Diana, prin care să-i fie permis reclamantei Eșanu Elena, să comunice cu copilul prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile, să viziteze copilul în fiecare duminică începînd cu ora 10.00 și pînă la ora 19.00 la domiciliul pîrîtei sau oriunde nu s-ar schimba domiciliul ultima, cu posibilitatea de a lua copilul la domiciliul său.

Prin hotărîrea judecătoriei Drochia, sediul central din 20 octombrie 2023 s-a admis parțial acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eșanu Elena către Eșanu Diana, intervenient accesoriu Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia privind stabilirea graficului de întrevederi cu copilul minor. S-a obligat pîrîta Eșanu Diana să respecte avizul concluzie cu privire la stabilirea programului de întrevederi a bunicii cu nepoata nr. 886 aprobat de către autoritatea tutelară Drochia (DASPF) la data de 31.05.2021 prin care s-a stabilit următorul grafic:

”Eșanu Diana să-i asigure comunicarea copilului minor *****, cu bunica Eșanu Elena prin intermediilor tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile, precum și posibilitatea vizitării nepoatei în zilele de odihnă, în ziua de duminică orele 10.00 pînă la orele 19.00 la domiciliul copilului, cu posibilitatea luării copilului la domiciliul bunicii să fie cu acordul ambilor părți. Prezentul aviz se aduce la cunoștință mamei copilului Eșanu Diana domiciliată r-l Drochia s. Nicoreni pentru a lua cunoștință și pentru executare. Prezentul aviz cu drept de atac în instanța de judecată. Am luat cunoștință cu prezentul grafic pentru ce și semnez: Eșanu Elena”.

Avocatul Postovanu Grigore în interesele Dianei Eșanu nefiind deacord cu soluția instanței de fond a contestat-o cu apel.

Analizînd probele reţinute de prima instanţă întru argumentarea concluziei sale, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul înaintat de avocatul Postovanu Grigore în interesele Dianei Eșanu, de a casa integral hotărîrea instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată se va admite parțial.

Art.52 alin.(1) Codul familiei prevede că copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Iar potrivit prevederilor art.53 alin.(1) Codul familiei, copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime.

În conformitate cu art. 61 alin.(1) Codul familiei, drepturile şi interesele legitime ale copiilor sînt apărate de către părinţii lor.

Potrivit prevederilor art.64 Codul familiei, părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică. (2) Părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. Litigiile apărute se soluţionează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabileşte un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanţa judecătorească, care va emite hotărîrea respectivă. Părinţii pot, din iniţiativă proprie sau la recomandarea autorităţii tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului. (2^1) La stabilirea programului de întrevederi se ţine cont de ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, de vârsta copilului şi frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare de către acesta, de calităţile morale ale părinţilor, de relaţiile dintre copil şi fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte separat de copil, astfel încât drepturile părinteşti să fie exercitate într-un mod echitabil. (2^2) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuieşte separat de copil îşi păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi. (2^3) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din ţară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte. (3) În cazul nerespectării hotărîrii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească, ţinînd cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vîrsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta. (4) Părinţii care locuiesc separat de copil au dreptul de a primi informaţiile ce se referă la copilul lor de la toate instituţiile educative, curative, de asistenţă socială etc. Comunicarea informaţiei poate fi refuzată dacă comportamentul părintelui prezintă pericol pentru viaţa şi sănătatea copilului. Acest refuz poate fi atacat în instanţa judecătorească

Art.65 alin.(1), (2) Codul familiei prevede că, bunicii, fraţii şi surorile copilului au dreptul să comunice cu el. Dacă părinţii copilului (unul dintre aceştia) împiedică exercitarea acestui drept, autoritatea tutelară teritorială îi poate obliga să-l respecte, cu excepţia cazului în care aceasta contravine interesului superior al copilului. Dacă părinţii (unul dintre ei) vor neglija hotărîrea autorităţii tutelare teritoriale, persoanele interesate pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind înlăturarea impedimentelor de comunicare cu copilul. Acţiunea privind înlăturarea impedimentelor de comunicare cu copilul a bunicilor, fraţilor şi surorilor lui poate fi respinsă numai în cazul existenţei unui pericol pentru viaţa şi sănătatea copilului, pentru dezvoltarea lui spirituală.

Art.18 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului, potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le

revine în primul rînd părinților sau după caz, reprezentanților săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Potrivit prevederilor art.27 al Convenției menționate, statele părți recunosc dreptul oricărui copil la un nivel de viață suficient pentru a permite dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală, socială. Părinților și oricărei alte persoane, care au în grijă un copil, le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Conform art.18 alin.(1) al Legii privind drepturile copilului nr.338 din 15.12.1994, ambii părinți în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținînd cont în primul rînd de interesele acestuia.

Colegiul civil reține că, procesul civil cuprinde orice activitate ce presupune examinarea și soluționarea anumitor divergențe ce nu conțin o problemă legată de o anumită procedură specială. Obiectul procesului civil constituie toate cauzele privind apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei ce nu urmează a fi examinată într-o altă procedură, expres prevăzută de lege.

Normele legale menționate supra, indică expres că litigiile apărute între părinții copilului și bunei privind comunicarea cu copilul minor care locuiesc separat de un părinte, urmează a fi soluționate de către autoritatea tutelară, care, în procedura administrativă, stabileşte un aviz cu privire la stabilirea programului de întrevederi a buneiilor cu nepoții.

Astfel, autoritatea tutelară, la cererea reclamatei de a elabora un grafic de întrevedere, a oferit șanse pentru comunicarea și menținerea relației bunică-nepoată.

Așadar, Colegiul civil conchide că, cu certitudine s-a stabilit precum că în baza Avizului concluzie cu privire la stabilirea programului de întrevederi a bunicii cu nepoata din data de 31.05.2021 emis de către secția protecția copilului și familiei din cadrul DASPF Drochia, s-a stabilit graficul privind asigurarea comunicării copilului minor ***** cu bunica Eșanu Elena prin intermediilor tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace posibile, precum și posibilitatea vizitării nepoatei în zilele de odihnă, în ziua de duminică orele 10.00 pînă la orele 19.00 la domiciliul copilului, posibilitatea luării copilului la domiciliul bunicii să fie cu acordul ambilor părinți.

Invocînd faptul, că de către mama copilului, Eșanu Diana, au fost puse piedici în comunicarea cu nepoata sa *****, bunica Eșeanu Elena, de pe linia tatălui avînd dorința de a comunica și menține legătura cu nepoata, s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată, solicitînd să fie stabilit un grafic de întrevederi a bunicii cu nepoata și să fie obligată mama copilului să nu creeze impedimente în comunicarea copilului cu bunica sa. Colegiul reține, că fiind întocmit un aviz-concluzie de către DASPF Drochia, urmează ca acesta să fie respectat de către părți.

În continuare Colegiul va menționa, că din materialele cauzei s-a stabilit precum că copilul ***** împreună cu mama sa Eșanu Diana sînt stabilite cu traiul peste hotarele țării, fapt constatat prin informația eliberată de Primăria s. Nicoreni în anul 2022, iar avizul concluzie a fost întocmit în anul 2021, în perioada cînd copilul cu mama se aflau în teritoriu, astfel comunicarea între bunică și nepoată ar fi posibilă prin intermediul tehnologiilor informaționale și în perioadele cînd copilul revine în țară împreună cu mama sa. Probatoriul cauzei denotă, că după plecarea copilului la loc permanent de trai în altă țară, copilul ar fi venit de două ori în Republica Moldova, însă mama copilului nu a anunțat bunica despre aflarea copilului în țară și nu a coordonat cu bunica copilului posibilitatea de întrevedere a acestora, conform avizului-concluzie a autorității tutelare, astfel se confirmă, că mama copilului ar crea impedimente la vizitarea copilului de către bunică,

or, ea și copilul nu se află în țară, iar bunica s-ar putea întrevedea cu nepoata sa doar în perioada cînd copilul revine în Republica Moldova, domiciliul copilului fiind stabilit prin hotărîre judecătorească definitivă cu mama sa.

Din declarațiile părții apelante rezultă, că comunicarea copilului cu bunica prin intermediul tehnologiilor informaționale nu este posibilă deoarece copilul nu cunoaște limba romană. Iar un alt motiv ar fi, că bunica i-ar fi comunicat anterior informații eronate despre mama sa, fapt ce a stresat copilul, astfel comunicarea cu bunica este în detrimentul copilului. Colegiul va respinge aceste argumente, or, s-a constatat că copilul a trăit o perioadă îndelungată cu bunica în s. Nicoreni r-nul Drochia, mama aflîndu-se la muncă peste hotarele țării, astfel nu au apărut probleme în comunicarea dintre nepoată și bunica. Iar, careva probe, că bunica ar fi influențșat negativ în educația copilului nu au fost administrate.

Prin urmare, Colegiul consideră necesar de admis parțial acțiunea înaintată, or, prin acțiunile mamei copilui este îngrădit dreptul acestuia la comunicarea cu rudele de pe linia paternă, în speță cu bunica, prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin întîlniri, urmînd ca acest drept al ei să fie protejat.

Totodată, după cum s-a constatat, avizul concluzie a fost întocmit la data de 31.05.2021 de către DASPF Drochia și în partea ce ține de posibilitatea vizitării nepoatei în zilele de odihnă, în ziua de duminică ora 10.00 pînă la ora 19.00 la domiciliul copilului și posibilitatea luării copilului la domiciliul bunicii cu acordul ambilor părinți, nu mai este actual, odată ce copilul nu mai domiciliază în s. Nicoreni r-nul Drochia, ci în într-o altă țară.

Astfel, lând în considerație declarațiile reprezentantului apelantei în coroborare cu probele acumulate, raportându-le per ansamblu la legislația națională și internațională în domeniu, Colegiul civil ajunge la concluzia admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată formulată de Eșanu Elena către Eșanu Diana urmînd ca ultima să fie obligată să nu creeze impedimente Elenei Eșanu în executarea pct.1 a Avizului-concluzie nr. 886 din 31.05.2021 adoptat de Autotitatea tutelară teritorială Drochia, în comunicarea cu copilul ***** prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace, precum și în vizitarea copilului.

Este de menționat, că în cauza *Tocarenco vs Republica Moldova* în §53 CEDO a specificat că, în materie de respectare a vieţii de familie, obligaţiunile pozitive ale Statului implică implementarea unui arsenal juridic adecvat şi suficient pentru a asigura drepturile legitime ale solicitanţilor. Acest arsenal trebuie să permită Statului să adopte măsuri proprii pentru a reuni părintele/alți membri ai familiei şi copilul său, inclusiv şi în cazul unui conflict apărut între doi părinţi (vezi *Ignaccolo-Zenide contra României*, nr. 31679/96, § 108, CEDH 2001-1, *Sylvester c. Austriei*, nr. 36812/97 şi 40104/98, § 68, 24 aprilie 2003, *Zavrel c. Republicii Cehia*, nr. 14044/05, § 47, 18 ianuarie 2007).

Reieşind din cele menţionate şi avînd în vedere că prima instanţă nu a examinat cauza sub toate aspectele, fără respectarea normelor de drept material şi procedural, nu a verificat şi apreciat probele administrate în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă, constatînd temeiuri de casare a hotărîrii Judecătoriei Drochia, sediul central din 20 octombrie 2023, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi ajunge la concluzia de a admite apelul şi de a casa integral hotărîrea primei instanţe cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată se va admite parțial.

În conformitate cu art. 385 lit.c) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi, -

Decide:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Postovanu Grigore în interesele Dianei Eșanu.

Se casează integral hotărîrea judecătoriei Drochia, sediul central din 20 octombrie 2023, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Eșanu Elena către Eșanu Diana, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia privind stabilirea graficului de întrevederi cu copilul minor, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată se admite parțial.

Se obligă Eșanu Diana să nu creeze impedimente Elenei Eșanu în executarea pct.1 a Avizului-concluzie nr. 886 din 31.05.2021 adoptat de Autotitatea tutelară teritorială Drochia, în comunicarea cu copilul ***** prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace, precum și în vizitarea copilului.

În rest pretențiile Elenei Eșanu se resping.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu

Andrian Ciobanu